

13.12.2021

Asia/7

§ 157

Kaupunkiliikenneyhtiön osakassopimuksen hyväksyminen ja toimiohjeden antaminen yhtiökokousedustajalle

HEL 2021-006057 T 00 00 00

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti hyväksyä liikenneliikelaitoksen yhtiöittämiseen liittyen perustetun kaupunkiliikenneyhtiön osakassopimuksen liitteenä olevan luonnoksen mukaisena ja kehottaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoa allekirjoittamaan sopimuksen kaupungin puolesta sekä tekemään siihen tarvittaessa teknisiä tai muuten vähäisiä muutoksia.

Lisäksi konsernijaosto päätti kehottaa kaupungin yhtiökokousedustajaa kaupunkiliikenneyhtiön tulevissa yhtiökokouksissa hyväksymään osakassopimuksen yhtiön osalta sekä hyväksymään hallituksen osakeantoteja, osakeantivaltuutuksia ja muita päätöksiä koskevat esitykset, jotka liittyvät liikenneliikelaitoksen yhtiöittämiseen ja toimintojen siirtoon kaupunkiliikenneyhtiölle sekä Vantaan kaupungin mukaantuloon yhtiön omistajaksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Osakassopimusluonnos

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Vantaan kaupunki

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus
Liite 1

Päätösehdotus

13.12.2021

Asia/7

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Tausta

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä liikenneliikelaitoksen (HKL) yhtiöittämisen 22.9.2021. Päätöksen perusteluissa todettiin, että kaupunginhallituksen konsernijaosto tulee erikseen päättämään sen toimivaltaan hallintosäännön perusteella kuuluvista asioista kuten osakassopimuksen hyväksymisestä kaupungin osalta, kaupungin nimettävissä olevien hallituksen jäsenten valitsemisesta sekä muista uuden yhtiön yhtiökouksissa tai osakkeenomistajan päätöksillä päätettävistä asioista, kuten osakeantien järjestäminen omaisuussirtojen toteuttamiseksi.

Osakassopimuksen hyväksyminen

Helsingin ja Vantaan sekä yhtiön kesken tehtävän osakassopimuksen tarkoituksena on sopia niistä periaatteista, joita noudatetaan, kun HKL:n toimintaa ryhdytään harjoittamaan osakeyhtiömuodossa.

Osakassopimuksella Helsingin ja Vantaan kaupungit sopivat kaupunkiliikenneyhtiön ja mahdollisen myöhemmin muodostettavan kaupunkiliikennekonsernin hallinnosta, päätöksenteosta, toiminnan järjestämisestä, osakkeiden omistuksesta sekä osakkaiden oikeuksista ja velvollisuuksista suhteessa toisiinsa ja yhtiön omistukseen. Myös perustettava kaupunkiliikenneyhtiö tulee osakassopimuksen osapuoleksi ja tulee hyväksymään sopimuksen omalta osaltaan. Luonnos kaupunkiliikenneyhtiön osakassopimukseksi on liitteenä.

Osakassopimuksessa todetaan, että kaupunkiliikenneyhtiön toiminta liittyy hankintalainsäädännössä tarkoitettuun horisontaaliseen yhteistyöhön, jonka osapuolia ovat tässä vaiheessa yhtiö, sen osakkeenomistajat, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) ja Länsimetro Oy. Yhteistyön osapuolet harjoittavat horisontaalista yhteistyötä julkisina hankintayksikköinä toteuttaakseen niiden vastuulla olevat yleisen edun mukaiset julkiset palvelut. Kaikki horisontaalisen yhteistyön osapuolet ovat julkisia hankintayksiköitä, joiden väliseen yhteistyöhön ei erityisalojen hankintalain 26 §:n ja/tai hankintalain 16 §:n nojalla sovelleta kyseisiä lakeja. Horisontaalista yhteistyötä toteutetaan vain yhteistyön osapuolten välillä niiden yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Osakassopimuksen mukaan yhtiön toiminnan alkaessa se harjoittaa sille erillisen sopimuksen mukaisesti siirtynyttä osaa HKL:n toiminnasta. Omistajat kehittävät yhtiön toimintaa siten, että tulevaisuudessa yhtiö toimii kaupunkiliikennekonsernin emoyhtiönä ja yhtiön liiketoimintalueet ja omaisuuserät on tarkoituksenmukaisella tavalla eriytetty erilli-

siin konserniyhtiöihin sen jälkeen, kun Vantaan kaupunki on tehnyt Vantaan ratikkaa koskevan hankepäätöksen, eikä ole ilmoittanut irtautuvansa yhtiöstä osakassopimuksessa määritellyllä perusteella. Osapuolten tavoitteena on, että pidemmällä aikavälillä yhtiön osakkaaksi tulisi muitakin kaupunkeja, mikäli se on seudullisen joukkoliikenteen tuottamisen ja kehittämisen näkökulmasta tarkoituksenmukaista.

Kaupunkiliikenneyhtiölle tullaan myöhemmässä vaiheessa siirtämään myös HKL:n harjoittama metroluoketoiminta siirtohetkellä tarkoituksenmukaiseksi katsottavalla tavalla.

Osakkaiden tavoitteena on kehittää yhtiöstä seudullinen joukkoliikennetoimija, jonka harjoitettavaksi voitaisiin siirtää nykyisten tai tulevien osakkaupunkien joukkoliikenteen harjoittamiseen liittyviä liiketoimintoja sekä muita kokonaisuuksia, hankkeita ja tehtäviä. Selvyyden vuoksi osakassopimuksessa todetaan, että yhtiö ei milloin osin korvaa HSL:n roolia seudullisen joukkoliikenteen tilaajaviranomaisena, ja HSL vastaa jatkossakin joukkoliikenteen järjestämisen suunnittelusta.

Jos joukkoliikenteen lainsäädännössä, toteuttamisrakenteissa, HSL:n asemassa, tai muussa vastaavassa asiassa tapahtuu merkittäviä yhtiön toimintaan vaikuttavia muutoksia, osakkaat neuvottelevat tarvittavista muutoksista yhtiön liiketoimintaan.

Yhtiön osakkeet jakautuvat yhtiön perustamishetkellä A-, B-, CP-, CK-DH-, E- ja F-sarjojen osakkeisiin. Eri osakesarjojen tarkoituksena on järjestää yhtiön tai sen konserniyhtiöiden rahoitus osakassopimuksessa tarkemmin määritetyllä tavalla.

Kaupunkiliikenneyhtiö ja sen konserniyhtiöt rahoittavat juoksevan toimintansa ensisijaisesti tulorahoituksella ja vieraan pääoman ehtoisella rahoituksella. Osakassopimuksessa on sovittu lisäksi osakkaiden velvollisuudesta rahoittaa viimesijaisena keinona yhtiön tai sen konserniyhtiöiden toimintaa. Yhtiön tulee tekemissään sopimuksissa ja hinnoittelussaan pyrkiä siihen, ettei yhtiön toiminnan taloudellisuus vaarannu, eikä tappiota synny, ja esimerkiksi konsernin sisäisten palveluveloitusten sekä sisäisen rahoituksen kustannuksen kautta ohjata myös konserniyhtiöidensä toimintaa siten, ettei niiden toiminnassa aiheutuisi tappiota. Yhtiö ja sen konserniyhtiöt ovat velvollisia suunnittelemaan toimintaansa pitkäjänteisesti ja huolehtimaan varainhoidostaan huolellisesti.

Osakkaat sitoutuvat kuitenkin osakassopimuksessa siihen, että mikäli yhtiön tai konserniyhtiön juoksevan toiminnan seurauksena syntyisi osakassopimuksessa tarkoitettua tappiota johonkin yhtiön toiminnan osa-alueeseen liittyen, tulevat osakkaat tekemään tappion kattamiseksi oman pääoman ehtoisen sijoituksen yhtiöön. Tappio katetaan osake-

sarjakohtaisesti siten, että tappio kohdistetaan tietylle osakesarjalle sen mukaan, missä yhtiön tai konserniyhtiön toiminnassa tappio on syntynyt. Osakkaat vastaavat tappion kattamiseksi tehtävästä oman pääoman ehtoista sijoituksesta kyseisen osakesarjan omistusosuuksien suhteessa kaikissa muissa osakesarjoissa paitsi CP-sarjassa, jossa tappio katetaan linjakilometrien suhteessa.

Yhtiön ja sen konserniyhtiöiden mahdolliset investoinnit rahoitetaan ensisijaisesti lainarahoituksella ja toissijaisesti osakkaiden yhtiön kautta tekemillä pääomasijoituksilla. Lainarahoitus pyritään järjestämään rahoituslaitoksista normaalein ehdoin yhtiön tai sen konserniyhtiön omin vakuuksin. Osakkaat voivat yhtiön esityksestä myös myöntää lainarahoitusta tai antaa omavelkaisia takauksia erillisten päätösten mukaisesti. Investoinnit rahoitetaan osakesarjakohtaisesti siten, että investoinnin rahoitus kohdistetaan tietylle osakesarjalle sen mukaan, missä yhtiön tai konserniyhtiön toiminnassa investoinnin rahoitusta edellytetään.

Rahoituksen osalta poikkeus on CP-osakesarja, jota tulevat suunnitelman mukaan omistamaan sekä Helsinki että Vantaa. Pikaraitiotiekaluston ja -varikkojen investointeja koskeva rahoitusvelvollisuus jakautuu CP-osakesarjan sisäisesti siten, että kumpikin osakkaana oleva kaupunki rahoittaa ja takaa pikaraitiotiekaluston ja -varikon investointikustannukset sen mukaisesti, kumman kaupungin alueella harjoitettavaan liikennöintiin investointi kohdistuu. Siltä osin kuin kyse on investoinneista, joiden vaikutukset eivät kohdistu pelkästään yhden kaupungin alueelle, Helsinki ja Vantaa vastaavat rahoituksesta yhdessä linjakilometrien suhteessa.

Osakassopimuksessa on sovittu päätöksistä, jotka edellyttävät osakkeenomistajan nimenomaista suostumusta. Kaupunkiliikenneyhtiön tai sen konserniyhtiön yhtiökokouksen tai hallituksen tulee ennen lopullista sitovaa päätöksentekoa hakea osakkaana olevan kaupungin etukäteinen suostumus aina, kun kyse on sellaisista investoinneista, joiden taakausvastuu tai rahoitusvelvollisuus on kyseisellä osakkaalla.

Osakassopimuksessa määritellään asiat, joista yhtiön yhtiökokouksessa pitää päättää yksimielisesti. Niitä ovat muun muassa yhtiöjärjestyksen muuttaminen, yhtiön toiminta-ajatuksen, liiketoimintasuunnitelman tai toiminnan olennainen muuttaminen, omistuspohjan laajentaminen sekä pikaraitioteiden toiminnan kannalta erittäin merkittävät järjestelmätason investointien investointiperiaatteet ja investointiraamit.

Osakkaat järjestävät vähintään kolme kertaa vuodessa osakkaiden kokouksen, jonka tarkoituksena on antaa yhtiölle ja konserniyhtiöille omistajaohjaukseen liittyviä ohjeita ja suosituksia.

13.12.2021

Osakassopimuksessa määritellään yhtiön hallituksen valintaan liittyvät nimeämisoikeudet. Helsingillä on yhtiön perustajana oikeus nimetä hallitukseen kolme jäsentä, joista yksi puheenjohtajaksi, ja Vantaalla kahden omistajan tilanteessa oikeus nimetä yksi hallituksen jäsen. Lisäksi Helsinki ja Vantaa nimittävät yhteistyössä hallitukseen kaksi kaupunkiorganisaatioiden ulkopuolista jäsentä.

Osakassopimuksen mukaan tietyt yhtiön kannalta merkittävät päätökset edellyttävät hallituksen yksimielistä päätöstä. Näitä ovat muun muassa konsernistrategian vahvistaminen ja muuttaminen, yhtiön huomattavat sopimukset ja investoinnit, jotka eivät kuitenkaan edellytä omistajan tai omistajien hyväksyntää, merkittävät kustannustehokkuuteen ja laatuun liittyvät kysymykset sekä toimitusjohtajan valinta ja erotaminen.

Osakassopimuksessa määritellään myös konsernirakennetilanteeseen liittyen kaupunkiliikenneyhtiön konserniyhtiöiden hallitusten nimeäminen. Hallitukseen valitaan ensisijaisesti yhtiön tai sen muun konserniyhtiön toimivaan johtoon kuuluvia henkilöitä tai kaupunkiliikenneyhtiön osakkaiden palveluksessa olevia viranhaltijoita.

Osakassopimuksen mukaan Vantaan kaupungilla on oikeus irtautua kaupunkiliikenneyhtiön omistuksesta, mikäli Vantaan ratikka ei toteudu, tai Vantaa päättää olla erityisestä perustellusta syystä siirtämättä mitään Vantaan ratikan toteutukseen liittyviä suunnitelmia, oikeuksia, velvollisuuksia, varoja tai velkoja kaupunkiliikennekonserniin ja Vantaa päättää olla tekemättä ratikan kalustohankintoja kaupunkiliikennekonsernin kautta esimerkiksi tilanteessa, jossa Verohallinnon ennakkoratkaisujen perusteella em. toimenpiteistä aiheutuisi merkittäviä verokustannuksia, Vantaan ja HSL:n välillä ei saavuteta yhteisymmärrystä Vantaan ratikkaan liittyvien kustannusten jakautumisesta tai Vantaan ratikan rahoituksesta ei päästä sopimukseen yhtiön ja Vantaan kaupungin välillä. Vantaalla on irtautumisoikeus yhtiöstä myös silloin, jos yhtiö ei käynnistä osakassopimuksen mukaista konsernirakenteen muodostamista viimeistään sopimuksessa määriteltävässä määräajassa.

Siemens-oikeudenkäyntiin liittyen osakassopimuksessa sovitaan, että kaikki HKL:n ja Länsimetro Oy:n sekä Siemens Osakeyhtiön ja Siemens SAS:n välisestä riita-asiasta mahdollisesti aiheutuvat oikeudet, velvollisuudet ja vastuut, mukaan lukien mahdolliset vahingonkorvusoikeudet, säilyvät Helsingin kaupungilla, eivätkä nämä oikeudet tai velvollisuudet siirry miltään osin kaupunkiliikenneyhtiölle, sen tytäryhtiöille tai muille osakkaille. Yhtiö sitoutuu kuitenkin osaltaan myötävaikuttamaan kyseisen riita-asian käsittelyyn esimerkiksi antamalla pyydettyä tarvittavia tietoja.

Kaupunginhallitus totesi 13.9.2021, § 623 päättäessään esittää liikenneliikelaitoksen toiminnan yhtiöittämistä kaupunginvaltuustolle, että yhtiössä tulee varmistaa laajan avoimuuden noudattamisen periaate. Lisäksi kaupunginhallitus totesi muun muassa pitävänsä tärkeänä, että pyritään varmistamaan, että perustettavan yhtiön osalta kaupungin luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeus sekä -mahdollisuus säilyy liikelaitosta vastaavan laajuisena. Kaupunginvaltuusto puolestaan hyväksyi 22.9.2021 liikenneliikelaitoksen yhtiöittämisestä päättäessään muun muassa seuraavan toivomusponnen: kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävien mahdollisuuksien, että uusi yhtiö noudattaisi toiminnassaan julkisuuslakia ja konserniohjeen mukaista luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeutta.

Kaupunkiliikenneyhtiön perustamiseen ja varsinaisen toiminnan käynnistämiseen liittyvissä toimenpiteissä otetaan huomioon myös kaupunginhallituksen täytäntöönpanopäätöksen yhteydessä 8.11.2021 päättämä edellytys, että toimeenpanon kaikissa vaiheissa huomioidaan sen 13.9.2021 kokouksessa tekemät linjaukset niin henkilöstön kuin luottamushenkilöidenkin asemaa koskien.

Osakassopimusluonnoksessa todetaan muun muassa, että kaupunkiliikenneyhtiö ja sen tulevat tytäryhtiöt toimivat mahdollisimman avoimesti ja läpinäkyvästi osakkaina olevia kaupunkia, HSL:ää ja muita yhtiön ja sen tulevien tytäryhtiöiden sidosryhmiä kohtaan. Lisäksi osakkailla on rajoittamaton oikeus tutustua yhtiön kirjanpitoon, sopimukseen ja muuhun yhtiön hallussa olevaan, yhtiötä koskevaan materiaaliin, ja osakkaiden edustajilla ja asiantuntijoilla on oikeus saada yhtiön tilintarkastajilta kaikki näiden laatimat muistiot sekä muu haluamansa, yhtiötä koskeva tieto.

Horisontaaliseen yhteistyöhön sekä HSL:n mahdollisiin kilpailutuksiin liittyvästä HSL:n ja yhtiön välisestä tietojenvaihdosta ja tiedonsaantioikeudesta sovitaan erikseen HSL:n ja yhtiön välisissä horisontaalista yhteistyötä koskevissa sopimuksissa. Lisäksi yhtiö tukee HSL:ää sille säädettyjen tehtävien hoitamisessa tarjoamalla läpinäkyvästi tietoa ja asiantuntemusta.

Luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuteen liittyen osakassopimuksessa on seuraava kirjaus: Helsingin ja Vantaan kaupunkien luottamushenkilöillä on oikeus saada yhtiöltä tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita he toimessaan pitävät tarpeellisina. Tietojensaantioikeus ei kuitenkaan koske sellaisia tietoja ja asiakirjoja, jotka viranomaisen asiakirjoina olisivat lain mukaan salassa pidettäviä.

Toimiohjeet yhtiökokousedustajalle

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

13.12.2021

Asia/7

HKL:n toimintojen siirtäminen kaupunkiliikenneyhtiölle edellyttää useita erilaisia yhtiöoikeudellisia päätöksiä. Esimerkiksi HKL:n muun kuin metrotuotoihin liittyvän omaisuuden siirto toteutetaan osakeannilla, jossa Helsinki maksaa merkitsemiään yhtiön osakkeita liikenneliikelaitoksen omaisuudella.

Jotta kaupunginvaltuuston hyväksymä yhtiöittämisjärjestely voi edetä suunnitellusti ja kaupunkiliikenneyhtiö aloittaa varsinaisen toimintansa 1.2.2022, on tarpeen pystyä tekemään kaikki tarvittavat yhtiöoikeudelliset päätökset mahdollisimman pian sen jälkeen, kun Patentti- ja rekisterihallitus on omilla rekisteriviranomaisen toimillaan mahdollistanut ne.

Tätä nopeaa etenemistä varten kaupungin yhtiökokousedustajalle on perusteltua antaa etukäteen toimivalta hyväksyä kaupunkiliikenneyhtiön tulevissa yhtiökokouksissa yhtiön hallituksen osakeanteja ja muita päätöksiä koskevat esitykset, jotka liittyvät liikenneliikelaitoksen yhtiöittämiseen ja toimintojen siirtoon kaupunkiliikenneyhtiölle sekä Vantaan kaupungin mukaantuloon yhtiön omistajaksi. Lisäksi yhtiökokousedustajalle annetaan etukäteen toimiohje tarvittaessa hyväksyä Helsingin ja Vantaan kesken neuvoteltu osakassopimus yhtiön osalta yhtiökokouksessa. Näin voidaan varmistaa kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen ja siihen liittyvien kaupunginhallituksen täytäntöönpanopäätösten onnistunut toimeenpano.

Ensimmäisenä vaiheena järjestelyn toteuttamisessa on päättäminen maksuttomasta osakeannista yhtiölle itselleen ja yhtiön hallituksen valtuuttaminen päättämään toimintojen siirron ja metron henkilöstön siirron toteuttamiseksi sekä Vantaan kaupungin omistajaksi liittymiseksi tarvittavista suunnatuista osakeanneista.

Lopuksi

Hallintosäännön 8 luvun 3 §:n mukaan kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää toimiohjeiden antamisesta kaupunkia eri yhteisöissä ja säätiöissä edustavalle kaupungin kannan ottamiseksi käsiteltäviin asioihin, silloin kun kyseessä on taloudellisesti merkittävä tai periaatteellisesti laajakantoinen asia sekä osakassopimuksen ja muiden vastaavien asiakirjojen hyväksymisestä sekä niihin tehtävistä muutoksista.

Kaupunginvaltuuston 22.9.2021 päättämästä HKL:n toimintojen yhtiöittämisestä tehty kunnallisvalitus on peruutettu 3.12.2021. Näin ollen ei enää ole estettä valtuuston päätöksen täysimääräiselle täytäntöönpanolle ja siihen liittyville muille toimenpiteille, kuten osakassopimuksen tekeminen Vantaan kaupungin ja kaupunkiliikenneyhtiön kanssa.

13.12.2021

Asia/7

Vantaan kaupunki päätti 30.11.2021 hyväksyä liittymisen kaupunkiliikenneyhtiön omistajaksi, merkitä yhtiön osakkeita ensivaiheessa enintään 100 000 eurolla ja hyväksyä yhtiön osakassopimuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Osakassopimusluonnos

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Vantaan kaupunki

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus
Liite 1

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 22.11.2021 § 149

HEL 2021-006057 T 00 00 00

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti nimetä perustettavan kaupunkiliikenneyhtiön hallituksen jäseneksi ja puheenjohtajaksi Minna Salmisen, hallituksen jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi Joonna Turtiaisen sekä jäseneksi Tuomas Rantasen.

Samalla konsernijaosto toteaa, että hallituksen jäsenten nimeämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Käsittely

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

13.12.2021

22.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Konsernijaosto päätti yksimielisesti Ville Jalovaaran ehdotuksesta valita hallituksen jäseneksi ja puheenjohtajaksi Minna Salmisen.

Konsernijaosto päätti yksimielisesti Jenni Pajusen ehdotuksesta valita hallituksen jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi Joonna Turtiaisen.

Konsernijaosto päätti yksimielisesti Anni Sinnemäen ehdotuksesta valita hallituksen jäseneksi Tuomas Rantasen.

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 830

HEL 2021-006057 T 00 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti

- kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalveluita yhteistyössä liikenneliikelaitoksen kanssa perustamaan osakeyhtiön liikenneliikelaitoksen muun kuin metron liittyvän toiminnan jatkamista varten sekä allekirjoittamaan liitteenä olevien luonnosten mukaiset ja muut tarvittavat yhtiön perustamis- ym. asiakirjat sekä tekemään niihin tarvittaessa teknisluonteisia tai muuten vähäisiä muutoksia,
- hyväksyä perustettavan kaupunkiliikenneyhtiön kaikkien osakkeiden merkitsemisen kaupungin lukuun yhtiön perustamisen yhteydessä, ja kehottaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoa maksamaan osakkeiden merkintähinnan 100 000 euroa talousarviotililtä 8 06 02, Arvopaperit, Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi sekä
- vahvistaa yhtiön kuuluvan ensivaiheessa hallituspalkkioiden osalta palkkioryhmään D.

Kaupunginhallitus edellytti, että toimeenpanon kaikissa vaiheissa huomioidaan sen 13.9. kokouksessa tekemät linjaukset niin henkilöstön kuin luottamushenkilöidenkin asemaa koskien.

13.12.2021

Asia/7

Käsittely

08.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Palautusehdotus:

Jussi Halla-aho: Asia palautetaan valmisteltavaksi siten, että odotetaan lainvoimaista päätöstä Raitio- ja metrohenkilökunnan yhdistys JHL ry:n kunnallisvalitukseen ja tämän päätöksen sisältö otetaan huomioon uudessa esityksessä.

Jussi Halla-ahon palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Jussi Halla-aho jätti päätöksestä eriävän mielipiteen, joka oli perusteluiltaan saman sisältöinen kuin palautusehdotus.

Vastaehdotus:

Elisa Gebhard: Kaupunginhallitus edellyttää, että toimeenpanon kaikissa vaiheissa huomioidaan sen 13.9. kokouksessa tekemät linjaukset niin henkilöstön kuin luottamushenkilöidenkin asemaa koskien.

Kannattaja: Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Elisa Gebhardin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

01.11.2021 Pöydälle

13.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

06.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 22.09.2021 § 282

HEL 2021-006057 T 00 00 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti

- hyväksyä liikenneliikelaitoksen toiminnan siirtämisen metron infra- ja liikennöintisopimukseen liittyviä toimintoja lukuun ottamatta liikelai-

toksen liiketoimintaa välittömästi jatkamaan perustettavalle osakeyhtiölle (kaupunkiliikenneyhtiö), sekä

- hyväksyä kaupunkiliikenneyhtiön perustamiseen ja liikenneliikelaikoksen toimintojen siirtoon liittyvät pääomajärjestelyt.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat toivomusponnet:

- 1 Kaupunginvaltuusto edellyttää selvittävien mahdollisuuksien siihen, että uusi yhtiö noudattaisi toiminnassaan julkisuuslakia ja konserniohjeen mukaista luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeutta. (Otso Kivekäs)
- 2 Hyväksyessään ehdotuksen valtuusto edellyttää kaupunkia selvittämään mahdollisuudet tutkia yhtiöittämisen vaikutukset henkilöstön työtyytyväisyyteen, työoloihin ja yhdenvertaiseen kohteluun. (Jenni Hjelt)
- 3 Hyväksyessään ehdotuksen, valtuusto edellyttää, että Helsingin kaupunki selvittää mahdollisuudet yhdessä Vantaan kanssa selvittää yhtiön tarkoituksenmukaisimman rakenteen niin, että yhtiö menestyy muuttuvassa toimintaympäristössä. (Eveliina Heinäluoma)
- 4 Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet turvata henkilöstön edustus tulevan yhtiön hallituksen kokoonpanossa, jos valtuusto päättyy yhtiöittämään HKL:n. (Veronika Honkasalo)

Käsittely

22.09.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Kaupunginvaltuusto totesi kansliapäällikkö Sami Sarvilinnan olevan esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn yleislausekejäävyyden (hallintolain 28.1 § kohta 7) vuoksi.

Valtuutettu Elina Kauppila ehdotti valtuutettu Veronika Honkasalon kannattamana, että esitys hylätään seuraavin perusteluin:

Valmistelun tiukka aikataulu, seudullisuuden vaihtoehtojen toteuttamistapojen arvioinnin puutteellisuus, Vantaan raitiovaunun päätöksen puuttuminen, henkilöstön epätietoisuus ja työehtojen säilymisen kriteeristön sekä uusien ja vanhojen työntekijöiden työehtojen yhdenvertai-

13.12.2021

suuden takaamisen vaillinaisuus eivät anna edellytyksiä hankkeen etenemiselle.

Valtuutettu Laura Korpinen ehdotti valtuutettu Pirkko Ruuhonen-Lernerin kannattamana, että ehdotus hylätään seuraavin perusteluin:

Kaupungin tavoitteena tulee olla toimintojen avoimuus, ja HKL:n kohdalla se toteutuu parhaiten nykyisessä muodossaan liikelaitoksena. Kun kyseessä on luonnollinen monopoli, on erityinen tarve varmistaa, että raideliikenne säilyy kaupungin omistuksessa. Omistuksen pysyminen kaupungilla pystytään varmistamaan parhaiten ilman yhtiöittämistä. Samalla estetään se, ettei myöskään taloudellinen päätäntävalta siirry pois kaupungin kontrollista ja näin äänestäjien "kuluttajansuoja" tulee paremmin huomioitua päätöksenteossa. Konsernimuotoisessa yhtiörakenteessa henkilöstön asema erillisessä yhtiössä muodostuisi turvatomaksi ilman raideliikenteeseen liittyvää kalustoa, raiteita ja liikennesopimuksia. Lisäksi yhtiöittäminen asettaa henkilöstön eriarvoiseen asemaan, sillä nykyiset työntekijät siirtyvät vanhoilla ehdoilla, mutta tulevaisuudessa rekrytoitavilla työntekijöillä vastaavia etuuksia ei tule olemaan samassa laajuudessa.

Keskustelun kuluessa ehdotettiin hyväksyttäväksi neljä toivomuspontta.

Valtuutettu Otso Kivekäs ehdotti valtuutettu Jenni Hjeltin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävien mahdollisuuksien, että uusi yhtiö noudattaisi toiminnassaan julkisuuslakia ja konserniohjeen mukaista luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeutta

Valtuutettu Jenni Hjelt ehdotti valtuutettu Björn Månssonin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään ehdotuksen valtuusto edellyttää kaupunkia selvittämään mahdollisuudet tutkia yhtiöittämisen vaikutukset henkilöstön työtyytyväisyyteen, työoloihin ja yhdenvertaiseen kohteluun.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma ehdotti valtuutettu Pilvi Torsin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään ehdotuksen, valtuusto edellyttää, että Helsingin kaupunki selvittää mahdollisuudet yhdessä Vantaan kanssa selvittää yhtiön tarkoituksenmukaisimman rakenteen niin, että yhtiö

13.12.2021

Asia/7

menestyy muuttuvassa toimintaympäristössä.

Valtuutettu Veronika Honkasalo ehdotti valtuutettu Mika Ebelingin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet turvata henkilöstön edustus tulevan yhtiön hallituksen kokoonpanossa, jos valtuusto päättyy yhtiöittämään HKL:n.

Äänestysjärjestys

Hylkäysehdotuksista äänestettiin ensin pohjaehdotusta vastaan. Tämän jälkeen toivomusponnien hyväksymisestä äänestettiin kustakin erikseen.

5 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, hylkäys EI

JAA-ehdotus: Kaupunginhallitus

EI-ehdotus: Esitys hylätään. Valmistelun tiukka aikataulu, seudullisuuden vaihtoehtojen toteuttamistapojen arvioinnin puutteellisuus, Vantaan raitiovaunupäätöksen puuttuminen, henkilöstön epätietoisuus ja työehtojen säilymisen kriteeristön sekä uusien ja vanhojen työntekijöiden työehtojen yhdenvertaisuuden takaamisen vaillinaisuus eivät anna edellytyksiä hankkeen etenemiselle.

Jaa-äännet: 64

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Oona Hagman, Juha Hakola, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Jenni Hjelt, Mari Holopainen, Shawn Huff, Anniina Iskanus, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Anna Karhumaa, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Sini Korpinen, Minna Lindgren, Otto Meri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

13.12.2021

Ei-äännet: 21

Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Mia Haglund, Jussi Halla-aho, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Pia Kopra, Laura Korpinen, Minja Koskela, Ajak Majok, Teija Makkonen, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Tom Packalén, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Suldaan Said Ahmed

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen tässä äänestyksessä.

6 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, hylkäys EI

JAA-ehdotus: Kaupunginhallitus

EI-ehdotus: Esitän että ehdotus hylätään. Kaupungin tavoitteena tulee olla toimintojen avoimuus, ja HKL:n kohdalla se toteutuu parhaiten nykyisessä muodossaan liikelaitoksena. Kun kyseessä on luonnollinen monopoli, on erityinen tarve varmistaa, että raideliikenne säilyy kaupungin omistuksessa. Omistuksen pysyminen kaupungilla pystytään varmistamaan parhaiten ilman yhtiöittämistä. Samalla estetään se, ettei myöskään taloudellinen päätäntävalta siirry pois kaupungin kontrollista ja näin äänestäjien "kuluttajansuoja" tulee paremmin huomioitua päätöksenteossa. Konsernimuotoisessa yhtiörakenteessa henkilöstön asema erillisessä yhtiössä muodostuisi turvattomaksi ilman raideliikenteeseen liittyvää kalustoa, raiteita ja liikennesopimuksia. Lisäksi yhtiöittäminen asettaa henkilöstön eriarvoiseen asemaan, sillä nykyiset työntekijät siirtyvät vanhoilla ehdoilla, mutta tulevaisuudessa rekrytoitavilla työntekijöillä vastaavia etuuksia ei tule olemaan samassa laajuudessa.

Jaa-äännet: 64

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Oona Hagman, Juha Hakola, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Jenni Hjelt, Mari Holopainen, Shawn Huff, Anniina Iskanus, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Anna Karhumaa, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Sini Korpinen, Minna Lindgren, Otto Meri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula,

13.12.2021

Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 21

Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Mia Haglund, Jussi Halla-aho, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Pia Kopra, Laura Korpinen, Minja Koskela, Ajak Majok, Teija Makkonen, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Tom Packalén, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Suldaan Said Ahmed

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

7 äänestys

Valtuutettu Otso Kivekkään ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuudet siihen, että uusi yhtiö noudattaisi toiminnassaan julkisuuslakia ja konserniohjeen mukaista luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeutta
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 61

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Oona Hagman, Jussi Halla-aho, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Jenni Hjelt, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Anna Karhumaa, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Pia Kopra, Laura Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Ajak Majok, Teija Makkonen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Tom Packalén, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Suldaan Said Ahmed, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Tyhjä: 24

Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Maaret Castrén, Juha Hakola, Harry Harkimo, Joel Harkimo, Anniina Iskanius, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Sini Korpinen, Otto Meri, Seija Muurinen, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Risto Rautava, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Nina Suomalainen, Maarit Vierunen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Otso Kivekkään ehdottaman toivomusponnen.

8 äänestys

Valtuutettu Jenni Hjeltin ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään ehdotuksen valtuusto edellyttää kaupunkia selvittämään mahdollisuudet tutkia yhtiöittämisen vaikutukset henkilöstön työtyytyväisyyteen, työoloihin ja yhdenvertaiseen kohteluun.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 81

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Jenni Hjelt, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Anna Karhumaa, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Ajak Majok, Teija Makkonen, Otto Meri, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Tom Packalén, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Tyhjä: 4

Harry Bogomoloff, Arja Karhuvaara, Risto Rautava, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Jenni Hjeltin ehdottaman toivomusponnen.

9 äänestys

Valtuutettu Eveliina Heinäluoman ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään ehdotuksen, valtuusto edellyttää, että Helsingin kaupunki selvittää mahdollisuudet yhdessä Vantaan kanssa

13.12.2021

selvittää yhtiön tarkoituksenmukaisimman rakenteen niin, että yhtiö menestyy muuttuvassa toimintaympäristössä.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 55

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Jenni Hjelt, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Anna Karhumaa, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Pia Kopra, Minja Koskela, Minna Lindgren, Ajak Majok, Teija Makkonen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Tom Packalén, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Suldaan Said Ahmed, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 2

Joel Harkimo, Otto Meri

Tyhjä: 28

Harry Bogomoloff, Maaret Castrén, Mika Ebeling, Oona Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Anniina Iskanus, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Seija Muurinen, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Risto Rautava, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Nina Suomalainen, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Eveliina Heinäluoman ehdottaman toivomusponnen.

10 äänestys

Valtuutettu Veronika Honkasalo ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet turvata henkilöstön edustus tulevan yhtiön hallituksen kokoonpanossa, jos valtuusto päätyy yhtiöittämään HKL:n.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 51

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto,

13.12.2021

Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Jussi Halla-aho, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Tit-ta Hiltunen, Jenni Hjelt, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Jukka Järvinen, Anna Karhumaa, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Pia Kopra, Laura Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Ajak Majok, Teija Makkonen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Tom Packalén, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmy-ar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Suldaan Said Ahmed, Pekka Sauri, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Ei-äännet: 6

Otto Meri, Dani Niskanen, Risto Rautava, Wille Rydman, Sari Sarko-maa, Juhana Vartiainen

Tyhjä: 28

Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Maaret Castrén, Fatim Diar-ra, Oona Hagman, Juha Hakola, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Joel Harkimo, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Atte Kaleva, Arja Karhuvaa-ra, Otso Kivekäs, Sini Korpinen, Seija Muurinen, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Marcus Rantala, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Ni-na Suomalainen, Reetta Vanhanen, Maarit Vierunen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Veronika Honkasalon ehdot-taman toivomusponnen.

Eriävät mielipiteet

Valtuutettu Mia Haglund jätti eriävän mielipiteen, jonka perusteluina esitti seuraavaa:

Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) yhtiöittäminen on valmis-teltu liian nopeasti ja heikoin perustein. Toivottujen seudullisuuden hyö-tyjen saavuttaminen on epävarmaa. Espoo on ilmoittanut haluttomuus-tensa osallistua yhtiömuotoon. Raitiovaunuhankkeen toteuttaminen Vantaalla ei edellytä HKLn yhtiöittämistä. Tämän lisäksi seudullisen yh-teistyön vaihtoehtoisia toteuttamistapoja ei ole arvioitu tarpeeksi laajasti ja avoimesti. Henkilöstölle on kerrottu YT-neuvotteluissa, että HKL yh-tiötetään yhtenä kokonaisuutena. Tämän jälkeen on tuotu esille metron liiketoiminnan jääminen yhtiön ulkopuolelle omaksi liikelaitokseksi. Tästä ei kerrottu YT-neuvotteluissa, henkilöstötoimikunnissa tai henkilöstön infotilaisuuksissa. Kun kalusto ja henkilöstö eriytetään eri yhtiöihin syn-tyy epävarmuutta henkilöstön asemasta. Metron liiketoiminnan jäämi-nen yhtiön ulkopuolelle olisi vaatinut selvityksen yhdessä henkilöstön

kanssa. Esitetyssä yhtiömuodossa uusien ja vanhojen työntekijöiden välinen yhdenvertaisuuden toteutuminen on myös epäselvää. Yhtiöittäminen on peruuttamaton päätös. Yhtiöittäminen yhtiöittämisen vuoksi heikentää demokratiaa, sillä yhtiömalli siirtää päätäntävaltaa demokraattisesti valituilta päätöksentekijöiltä yhtiön johdolle. Tiedonsaanti, avoimuus ja toiminnan läpinäkyvyys heikkenee yhtiöittämisen myötä. Helsingissä metro- ja raitiovaunuliikenteessä ei ole muita toimijoita kuin kaupunki. Kiskot muodostavat luonnollisen monopolin, jonka yhtiöittämiselle ei ole tarvittavia perusteita tai edellytyksiä.

Valtuutetut Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Sami Muttilainen, Mai Kivelä, Ajak Majok, Suldaan Said Ahmed, Elina Kauppila, Minja Koskela, Titta Hiltunen, Tuomas Nevanlinna jättivät eriävän mielipiteen samoin perusteluin.

Valtuutettu Laura Korpinen jätti eriävän mielipiteen, jonka perusteluina esitti seuraavaa:

Kaupungin tavoitteena tulee olla toimintojen avoimuus, ja HKL:n kohdalla se toteutuisi parhaiten nykyisessä muodossaan liikelaitoksena. Kun kyseessä on luonnollinen monopoli, olisi ollut erityinen tarve varmistaa, että raideliikenne säilyisi kaupungin omistuksessa. Omistuksen pysyminen kaupungilla pystyttäisiin varmistamaan parhaiten ilman yhtiöittämistä. Samalla estettäisiin se, ettei myöskään taloudellinen päätäntävalta siirtyisi pois kaupungin kontrollista ja näin äänestäjien "kuluttajansuoja" tulisi paremmin huomioitua päätöksenteossa. Konserni-
muotoisessa yhtiörakenteessa henkilöstön asema erillisessä yhtiössä muodostuu turvattomaksi ilman raideliikenteeseen liittyvää kalustoa, raiteita ja liikennesopimuksia. Lisäksi yhtiöittäminen asettaa henkilöstön eriarvoiseen asemaan, sillä nykyiset työntekijät siirtyvät vanhoilla ehdoilla, mutta tulevaisuudessa rekrytoitavilla työntekijöillä vastaavia etuuksia ei tule olemaan samassa laajuudessa.

Valtuutetut Mari Rantanen ja Jussi Halla-aho jättivät eriävän mielipiteen samoin perusteluin.

Valtuutetut Mika Raatikainen, Nuutti Hyttinen, Pia Kopra, Tom Päckälén, Pirkko Ruuhonen-Lerner ja Teija Makkonen jättivät eriävän mielipiteen samoin edellä mainituin perusteluin kuin valtuutetut Mia Haglund ja Laura Korpinen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472

13.12.2021

atte.malmstrom(a)hel.fi
Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 26.08.2021 § 133

HEL 2021-006057 T 00 00 00

Lausunto

Johtokunta antoi kaupunginkanslialle seuraavan lausunnon:

HKL:n johtokunta puoltaa liikenneliikelaitoksen toiminnan yhtiöittämistä muuttamalla nykyinen liikelaitosmuotoinen HKL osakeyhtiöksi yhtenä kokonaisuutena, jolle siirtyy koko nykyinen HKL:n liiketoiminta metrotoimintojen omistus- ja järjestämisvastuuta lukuun ottamatta.

Samalla johtokunta toteaa, että ennen asian lopullista päätöksentekoa tulee varmistaa seudun kaupunkien poliittisen johdon yhteisymmärrys ja yhteinen näkymä mallin hyväksyttävyydestä ja tarkoituksenmukaisuudesta. Yhtiössä tulee myös varmistaa laajan avoimuuden noudattamisen periaate ja turvata henkilöstön asema.

Jatkovalmistelussa ja siirtymään valmistauduttaessa on tavoiteltava mahdollisimman avointa keskustelua yhtiön vaikutuksista seudun asukkaiden liikkumisen palvelutasoon, sekä yhtiön tuomiin hyötyihin ja mahdollisiin riskeihin.

Johtokunta katsoo, että kokonaisuutena HKL:n hallintomuotoselvityksen, seudullisten selvitysten sekä tehdyn muun valmistelun perusteella yhtiömuoto tukee nykyistä liikelaitosmallia paremmin joukkoliikenneinvestointeihin ja -omaisuuteen sitoutuneiden pääomien tehokkaampaa hallintaa, joukkoliikenteen järjestämisen kokonaiskustannusten läpinäkyvyyttä, henkilöstön kehittämismahdollisuuksia sekä suurten joukkoliikennehankkeiden suunnitelmallista ja onnistunutta läpivientiä.

Yhtiöittämisen vahvuuksia ovat johtokunnan näkemyksen mukaan erityisesti:

- Investointien rahoittamisen joustavuuden ja monipuolisuuden lisääntyminen.
- Yhtiö pystyy tekemään liiketaloudellisesti perusteltuja investointeja liikelaitosmuotoa joustavammin ja siten parantamaan omaa tuottavuuttaan ketterämmin kuin osana kaupungin investointitaloutta. Esimerkiksi Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) liikennöintikorvauksella rahoitettavat kalusto- ja varikkoinvestoinnit sekä tuotantovälineet ovat yhtiöittämisen myötä mahdollista tehdä liikelai-

tosmallia joustavammin, tarkoituksenmukaisemmin ja parempaan tuottavuuteen johtaen.

- Yhtiö rakenne tuo joustavuutta mm. organisaatorakenteen kehittämiseen sekä osajien rekrytointiin.
- Yhtiömuoto mahdollistaa HKL:ää suuremman seudullisen organisaation kehittämisen. Suuremmalla organisaatiolla on paremmat suhteelliset resurssit alan kansainvälisen tason huippuosaamisen kehittämiseen. Tällöin on mahdollista kehittää myös henkilöstönäkökulmasta houkuttelevampia tehtäväkuvia ja organisaation sisäisiä urakehitysvaihtoehtoja.
- Joukkoliikenteen voimakas kasvu edellyttää jatkuvaa asiantuntijaresurssien kasvamista ja huippuosaamisen kehittämistä. Yhtiömuodossa HKL pystyy joustavammin vastaamaan työmarkkinoiden tilanteeseen ottaen huomioon erityisesti, että HKL kilpailee tästä resurssista jatkuvasti mm. yksityisten infra- ja liikennealan toimijoiden kanssa.
- Yhtiönä HKL voisi toimia saman yleissitovan työehtosopimuksen puitteissa kuin muut joukkoliikennemarkkinoilla toimivat yhtiöt, ja HKL pystyisi riittävän aikaisessa vaiheessa vaikuttamaan tulevan yleissitovan raideliikenteen työehtosopimuksen sisältöön. Työehtosopimuksen yleissitovuuden myötä myös mahdollisuus niin sanottuun TES-shoppailuun markkinoilla poistuisi, millä olisi yhteiskunnalle kokonaisuutena etuja tuovia vaikutuksia. Tämä myös helpottaisi kuljettajien siirtymisiä vanhoilta liikennöitsijöiltä uusille niissä tilanteissa, joissa HSL päättäisi kilpailuttaa liikennöintikokonaisuuksia.
- Yhtiömuoto mahdollistaa myös erilaisten ulkoisten palveluiden, esimerkiksi erilaisten IT-palveluiden valinnan ketterämmin ja paremmin yhtiön tarpeita palvelevammin kuin liikelaitosmuodossa.
- Toiminnan läpinäkyvyys ja tavoitteellisuus lisääntyvät.
- Yhtiöittämisen yhteydessä HKL:n ja kaupungin omaisuuden väliset rajapinnat määritetään yksiselitteisesti mikä osaltaan myös parantaa selkeyttä ja läpinäkyvyyttä (esim. maa-alueiden ja maanalaisten tilojen hallinta). Kun yhtiön ja kaupungin hallitsemien omaisuuserien rajapinnat määritellään nykyistä tarkemmin, voidaan myös näihin joukkoliikenteeseen kohdistuvien ja HSL:n infrasopimuksen piirissä olevien investointien kustannusvastuut ja hyödyt rajata nykyistä paremmin niiden aiheuttajalle. Näin on mahdollista lisätä HSL:n muiden jäsenkuntien luottamusta Helsingin infrakustannusten hallintaan.
- Kun yhtiömuodossa palvelut ja infra on hinnoiteltava markkinaehtoisesti, paranee eri toimintojen kaikkien todellisten kustannusten esiintuleminen ja läpinäkyvyys, jolloin hyötyjä voidaan kohdistaa entistä tarkemmin. Päätöksiä tehtäessä kaikki kustannuskomponentit ovat nykyistä läpinäkyvämmiin esillä.

- Yhtiömuodossa HKL:llä on vahvemmat kannusteet kehittää uusia palveluita olemassa olevan osaamisen sekä omaisuuden pohjalta sekä parantaa pääomien hallintaa ja näistä saatavia tuottoja. Näitä ovat esimerkiksi kaluston vuokraus, liike- ja harrastetilojen vuokraus sekä liityntäpysäköinti- ja mikroliikkumisen palveluiden kehittäminen. Kannusteet myös tilojen vuokraukseen ja yhtiön tilojen käyttöasteen kasvattamiseen ovat yhtiömuodossa vahvemmat.
- Yhtiömuoto mahdollistaa Helsinkiä laajemman seudullisen organisaation, jolloin suuruuden synergia tuo taloudellista hyötyä kalusto-, varikko- ja infrahankinnoissa. Esimerkiksi kalustohankintoja voidaan kilpailuttaa suurempina kokonaisuuksina, minkä seurauksena hankinnat kiinnostavat laajempaa joukkoa toimijoita kansainvälisillä markkinoilla ja hankintojen yksikköhinnat laskevat sekä suuremman volyymin että tehokkaamman kilpailun johdosta.
- Seudullisesti yhteinen organisaatio luo myös edellytykset optimoida kokonaisuutta seudullisessa kaupunkiraideliikenteessä erillisten alueellisten organisaatioiden osaoptimoinnin sijaan. Laajempi seudullinen kokonaisuus mahdollistaa paremmin esimerkiksi henkilökunnan, varikoiden sekä liikkuvan kunnossapitokaluston yhteiskäytön yhteiskunnan kokonaisedun kannalta optimaalisesti ja kaupunkiraideliikenteen järjestelmän ja elinkaaren hallinnan paremman laadun toteutumisen.

Lisäksi yhtiöittäminen mahdollistaa Vantaan kaupungin mukaantulon yhtiön omistajaksi niin, ettei Vantaa tule omistamaan sellaisia kokonaisuuksia, jotka eivät liity suunnitteilla olevaan Vantaan raitiotiehankeeseen. Vantaa on pitänyt tätä lähtökohtaa, joka konsernimuotoisessa yhtiössä mahdollistuu, keskeisenä edellytyksenä osallistumiselleen. Lisäksi yhtiöittäminen mahdollistaa myös muiden kaupunkien liittymisen myöhemmin kaupunkiliikenneyhtiön omistajiksi samalla periaatteella.

Yhtiötä perustettaessa johtokunta pitää korostettavan tärkeänä, että yhtiön tehtävänä on maksimoida yhteiskunnallista etua eikä esimerkiksi suppeasti yhtiön taloudellista etua. On yhteiskunnan kokonaisedun näkökulmasta olennaista, että yhtiö tavoittelee laaja-alaisesti kokonaisuuden optimointia. Yhtiö toteuttaa toiminnassaan avoimuutta ja yhtiö toimii viranomaisten toiminnan julkisuutta koskevan lainsäädännön tavoitteiden mukaisesti antaen yksilöille ja yhteisöille mahdollisuuden valvoa yhtiön toimintaa ja julkisten varojen käyttöä.

Yhtiö tuottaa kestävän liikkumisen palveluja, hallinnoi niihin liittyvää infraa, varikoita ja vaunukalustoa sekä toteuttaa niihin liittyviä investointihankkeita seudulla laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja läpinäkyvästi. Yhtiö on omistajilleen keskeinen väline kaupunkirakenteen kehittämiseen liittyvien maankäytöllisten ym. ratkaisujen mahdollistamisessa ja niihin liittyvien tavoitteiden toteuttamisessa. Yhtiö harjoittaa toiminta-

sa omistajiensa ja liikenteen tilaajana toimivan HSL:n tavoitteiden mukaisesti. Johtokunta näkee kaupunkiliikenneyhtiön perustamisen nykyisessä tilanteessa tarkoituksenmukaisimmaksi ja järkevimmäksi tavaksi varmistaa kaupunkiraideliikenteen järjestelmätasoisesti tehokas toteutus seudulla tulevaisuudessa. Potentiaalia on erityisesti mahdollisuudessa keskittää niukka osaamisresurssi ja välttää tilanne, jossa luodaan kilpailevia organisaatioita tai riskiä osaoptimointiin.

Helsingin kaupunki on kaupunkiliikenneyhtiön suurin omistaja ja Helsingin kaupungin konserniohjaus käyttää merkittävää valtaa yhtiössä. Yhtiöittäminen tukee pitkän aikavälin tavoitteita varmistaa, että Helsinki ja muut omistajakaupungit ovat aktiivisia seudullisten joukkoliikennematkaisuuden edistäjiä, pääkaupunkiseudun raideliikenteellä on yhteiset tavoitteet ja niitä tukeva kustannustehokas palvelujen tuottamisrakenne, ja että seudulliset joukkoliikennematkaisut tukevat omistajien strategisten tavoitteiden toteutumista. Kaupunkiraideliikennehankkeet kytkeytyvät Helsingin ja muidenkin mahdollisten omistajien keskeisimpiin kaupunkikehityskohteisiin ja HKL:n yhtiöittämisen yhtenä tavoitteena on varmistaa toiminnan ketteryys niin, että tavoitellun kaupunkikehityksen toteutumiselle voidaan raidehankkeiden osalta antaa mahdollisimman vahva tuki.

Johtokunta pitää yhtiölle luonnosteltua omistajastrategialuonnosta hyvänä. Omistajastrategiassa näkyvät vahvasti yhteiskunnan kokonaisedun tavoittelu ja kokonaisuuden optimointi. Omistajastrategia asettaa myös kunnianhimoiset haasteelliset tavoitteet toimialan edelläkävijyydestä Euroopassa (elinkaarihokkuus, kustannustehokkuus, vaikuttavuus ja vastuullisuus) sekä orientoi vahvasti asiakaskeskeisyyteen, tuotantovarmuuteen ja Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen.

Johtokunta pitää lisäksi seuraavia aiheita tärkeinä otettavaksi huomioon päätöksenteossa ja yhtiöittämisen täytäntöönpanossa:

- HKL:n henkilöstön tulee kokonaisuudessaan siirtyä uuden yhtiön palvelukseen nk. vanhoina työntekijöinä.
- Yhtiön merkittävässä investoinneissa kaupungin omistajaohjaus ja kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen on tärkeää varmistaa näiden investointien hankesuunnitelmien käsittelyllä kaupungin toimielimissä.
- Yhtiön juoksevaa toimintaa koskeva ennakkoratkaisu Verohallinnolta tulee olla käytettävissä ja sisällöltään myönteinen kaupunginhallituksen käsitellessä esitystä HKL:n yhtiöittämisestä elokuussa 2021.

Johtokunnan kanta HSL:n lausunnossaan esittämiin seikkoihin

15.6.2021 hallituksen kokouksessa antamassaan lausunnossaan yhtiöittämisestä (esityksen liite 7) HSL esitti suosituksia Helsingin kaupungille. HSL on perustettavalle yhtiölle olennaisen tärkeä strateginen kumppani, jonka tavoitteiden toteutuminen on yhteiskunnan kokonaisedun kannalta tärkeää. Seuraavassa johtokunta ottaa kantaa kuhunkin HSL:n esiin nostamaan suositukseen.

Lausunnossaan HSL esitti Helsingille, että mahdollisen uuden yhtiön perustamisessa ja omistajaohjauksessa tulee varmistaa seuraavien tavoitteiden toteutuminen:

"1) Yhtiön omistus, hallintorakenne ja yhtiöjärjestys täyttävät julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit siten, että yhtiön ja HSL:n välillä voidaan tehdä erityisalojen hankintalain 26 § ja erityisalojen hankintadirektiivin 28 artiklan 4. kohdan mukaisia viranomaishankintayksiköiden välisiä yhteistyösopimuksia."

Johtokunta: HKL on asiasta HSL:n kanssa samaa mieltä. Tämän edellytyksen täytyminen on ollut valmistelun lähtökohta ja tässä keskeisessä asiassa onnistumisen varmistamiseksi ovat niin HKL kuin HSL käyttäneet myös ulkopuolista asiantuntija-apua. Tätä asiantuntemusta hyödynnetään vielä yhtiön perustamisasiakirjojen viimeistelyssä, jotta asia parhaalla mahdollisella tavalla on päätöksenteossa otettu huomioon.

"2) Näihin edellytyksiin ei myöhemminkään tehdä muutoksia, jotka vaarantaisivat yhtiön ja HSL:n välisten sopimusten oikeudellisen perustan."

Johtokunta: HKL on asiasta HSL:n kanssa samaa mieltä. Tämän varmistaminen on niin yhtiön, sen omistajien kuin HSL:n intresseissä. Siksi ei myös ole nähtävissä riskiä asiassa toisin toimimiseksi.

"3) Yhtiö ja sen omistajat ilmoittavat markkinoiden tiedoksi, että yhtiön strategiaan ei tule kuulumaan osallistuminen julkisiin tarjouskilpailuihin, vaan se sitoutuu edistämään tasapuolisten kilpailutujen markkinoiden kehittymistä."

Johtokunta: HKL on asiasta HSL:n kanssa samaa mieltä. Asia on lähtökohtana kirjattuna esimerkiksi yhtiön pääomistajan (Helsingin kaupunki) luonnostelemassa omistajastrategiassa "Yhtiö toimii omistajien sidosyksikkönä, eikä osallistu joukkoliikenteen liikennöinnin mahdollisiin kilpailutuksiin". Yhtiön toiminnan yksi keskeinen peruste on luoda edellytyksiä (mm. infra, varikot, vaunut), jotta HSL:n järjestämät mahdolliset liikenteen kilpailutukset onnistuvat mahdollisimman hyvin. Tämän asian viestiminen markkinoille voidaan toteuttaa HSL:n kanssa yhdessä sovittavalla tavalla yhtiön ja sen omistajan toimesta.

"4) Yhtiö sitoutuu yhteistyössään HSL:n kanssa tuottamaan, raportoi-
maan ja luovuttamaan toimintaansa koskevia tietoja tilaajaohjausta ja
hankintamenettelyjä varten avoimesti ja vetoamatta yhtiön liikesalai-
suuteen."

Johtokunta: HKL on asiasta HSL:n kanssa samaa mieltä. Yhtiön tavoite
on yhteiskunnallisen edun tuottaminen ja tämä tarkoittaa esimerkiksi
HSL:n toiminnan tukemista mahdollisimman laajassa mitassa, siten
kuin erikseen sovitaan. Yhtiöllä itsellään ei ole liikesalaisuuksia HSL:n
suuntaan. Päinvastoin yhtiön lähtökohtana on yhtiön toiminnan kehiti-
täminen yhteiskuntaa parhaimmalla tavalla palvelevaksi mahdollisim-
man laajasti yhteiskunnallisten organisaatioiden, kuten HSL, osaamista
hyödyntäen ja yhteiseen tietopohjaan perustaen. On kuitenkin mahdol-
lista, että joihinkin yhtiön markkinoilta hankkimiin palveluihin liittyen näi-
tä palveluja toimittavilla yrityksillä on liikesalaisuuksia, joita yhtiön ei ole
sallittua toimittaa julkisuuteen. Yhtiö pyrkii toiminnassaan välttämään
tällaiset tilanteet ja ottamaan asian huomioon esimerkiksi sopimuksia
laatiessaan.

"5) Yhtiö kykenee kantamaan liiketoimintavastuun oman toimintansa
kustannustehokkuudesta, laadusta, turvallisuudesta ja riskienhallinnas-
ta siten, että yhtiön mahdollisten virhearvioiden tai laiminlyöntien kus-
tannukset ja haitat eivät siirry HSL:n jäsenkuntien ja joukkoliikenteen
matkustajien kannettavaksi."

Johtokunta: HKL on asiasta HSL:n kanssa samaa mieltä. HKL:n yhtiöit-
täminen parantaa edellytyksiä tehdä HKL:n toiminnasta yhä laaduk-
kaampaa ja korkeatasoisempaa. Tämän johdosta riskit HSL:n suuntaan
pienenevät nykytilanteeseen verrattuna.

"6) Yhtiö järjestää hallinnassaan olevan kaupunkiraideliikenteen toimin-
taympäristön, erityisesti liikenteenohjauksen, kaluston, varikoiden ja
muiden toimitilojen hallinnan siten, että näiden käyttöehdot ja kustan-
nukset kilpailutetuille operaattoreille ovat läpinäkyviä, kohtuullisia, va-
kaita ja markkinaneutraaleja."

Johtokunta: HKL on asiasta HSL:n kanssa samaa mieltä. Yhtiön tavoite
on yhteiskunnallisen edun tuottaminen ja tämä tarkoittaa esimerkiksi
HSL:n toiminnan tukemista mahdollisimman laajassa mitassa. Yhtiön
toiminnan yksi keskeinen peruste on luoda edellytyksiä (mm. infra, va-
rikot, vaunut), jotta HSL:n järjestämät mahdolliset liikenteen kilpailutuk-
set onnistuvat mahdollisimman hyvin. Tämä tarkoittaa esimerkiksi lii-
kenteenohjauksen, kaluston, varikoiden ja muiden toimitilojen hallintaa
siten, että näiden käyttöehdot ja kustannukset kilpailutetuille operaatto-
reille ovat läpinäkyviä, kohtuullisia, vakaita ja markkinaneutraaleja

13.12.2021

HSL esitti myös, että HSL:n johtoa ja asiantuntijoita tulisi edelleen osallistaa yhtiöittämissankkeen valmistelun loppuvaiheessa. Näin on toimitu ja on tarkoitus edelleen niin jatkovalmistelussa kuin yhtiön toiminnan aikanaikin toimia. Mahdollisimman hyvä yhteistyö HSL:n kanssa on tärkeä edellytys yhteiskunnan kokonaisedun tuottamisen näkökulmasta.

HSL suosittelee lisäksi, että kaupunkiliikenneyhtiön omistajat huolehtivat siitä, että yhtiön hallituksessa ja toiminnan tarkastuksessa on käytettävissä puolueetonta joukkoliikennetoimialan asiantuntemusta ja kokemusta. Tämä on varmasti myös Helsingin kaupungin tavoitteiden mukaista kaupungin asettaessa henkilöitä yhtiön hallitukseen ja toiminnan tarkastukseen.

HSL esitti myös, että Helsingin ja kaupunkiliikenneyhtiön tulee varautua Helsingin kaupunkipyöräpalvelun tilaajatehtävien siirtämiseen HSL:lle viimeistään nykyisen sopimuksen päättyessä. Tämä seikka ei varsinaisesti liity yhtiön perustamiseen vaan kaupunki tekee asiassa tarkoituksenmukaisuusharkintaa asian ollessa ajankohtainen riippumatta siitä toimiiko HKL liikelaitos- vai yhtiömuodossa.

Lisäksi HSL esitti, että HKL:n nykyisten muuhun kuin raideliikenteeseen liittyvien tehtävien järjestämistapaa valmistellaan yhdessä HSL:n kanssa ja näihin tehtäviin osoitetaan Helsingin puolella riittävät resurssit erityisesti bussiliikenteen toimintaedellytysten turvaamiseksi. Tässä asiassa HSL:llä oli lausuntoa antaessaan virheellinen käsitys siitä, että perustettavaan yhtiöön siirtyisi vain raideliikenteeseen liittyvät HKL:n tehtävät. Yhtiöön on kuitenkin siirtymässä HKL:n nykyinen toiminta lähtökohtaisesti kokonaisuudessaan ja joukkoliikenteen eri tehtävien hoitoon liittyvät synergiat säilyvät ja edelleen vahvistuvat. Erillisten resurssien osoittaminen Helsingin kaupungin organisaatiossa ei siis ole tarpeen.

Pöytäkirjan tarkistaminen

Samalla johtokunta tarkasti pöytäkirjan tämän kohdan osalta heti.

Käsittely

26.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä muutti lausunnon perusteluita:

Kpl 80 muutetaan seuraavasti: "Liikelaitos varmistaa, että metrojärjestelmän turvallisuus järjestetään liikennepalvelulain, raideliikennelain sekä liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) antaman kaupunkiraideliikennemääräyksen velvoittaman turvallisuusjohtamisjärjestelmän mukaisesti"

13.12.2021

Asia/7

Kpl 83 muutetaan seuraavasti: "Toimitusjohtajan lisäksi liikenneliikelaitoksella on liikelaitoksen hallinnosta ja talousasioista vastaavaa työvoimaa sekä riittävä turvallisuusvastuiden edellyttämä turvallisuudesta vastaava organisaatio."

Palautusehdotus:

Anu Suoranta: Palautetaan päätös valmisteluun niin, että johtokunnalle tuodaan päätöksenteon tueksi yhtiömallin lisäksi muita seudullisen raideyhteistyön toteuttamisen vaihtoehtoja.

Eri mallien arvioinnissa on huomioitava miten toteutetaan toiminnan avoimuus, turvataan henkilöstön nykytyöehtojen vähimmäistason pysyvyys muutostilanteessa mukaan lukien uusien työntekijöiden työehtojen yhdenvertaisuus sekä työntekijöiden asema hallinnossa ja päätöksenteossa sekä kaupungin poliittisen tavoitteenasettelun ohjaavuus.

Seudullisen raideyhteistyön jatkovalmistelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että noudatetaan vastuullista työnantajapolitiikkaa. Ylikunnallisen raideyhteistyön tarkoitus ei ole tuoda yhteistyön osapuolille säästöjä henkilöstökuluissa. Uusien ja vanhojen työntekijöiden on oltava yhdenvertaisessa asemassa. Valmistelun aikana tulee käydä yhteiskunnallinen keskustelu eri mallien vaikutuksista seudun asukkaiden liikkumisen palvelutasoon, sekä niiden tuomiin hyötyihin ja riskeihin veronmaksajille.

Lisäksi valmisteluun tulee ottaa riittävä aikaikkuna, jotta seudullisen yhteistyön kartoittaminen sekä tarpeenmukaisuus voidaan taata tulevissa malleissa

Kannattaja: Samuli Voutila

Vastaehdotus:

Minna Salminen: Tehdään seuraava lisäys "HKL:n johtokunta puoltaa.." kappaleen (2) yhteyteen:

Samalla johtokunta toteaa, että ennen asian lopullista päätöksentekoa tulee varmistaa seudun kaupunkien poliittisen johdon yhteisymmärrys ja yhteinen näkyvä mallin hyväksyttävyydestä ja tarkoituksenmukaisuudesta. Yhtiössä tulee myös varmistaa laajan avoimuuden noudattamisen periaate ja turvata henkilöstön asema.

Jatkovalmistelussa ja siirtymään valmistauduttaessa on tavoiteltava mahdollisimman avointa keskustelua yhtiön vaikutuksista seudun asukkaiden liikkumisen palvelutasoon, sekä yhtiön tuomiin hyötyihin ja mahdollisiin riskeihin.

Kannattaja: Sini Korpinen

13.12.2021

Asia/7

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Palautetaan päätös valmisteluun niin, että johtokunnalle tuodaan päätöksenteon tueksi yhtiömallin lisäksi muita seudullisen raideyhteistyön toteuttamisen vaihtoehtoja.

Eri mallien arvioinnissa on huomioitava miten toteutetaan toiminnan avoimuus, turvataan henkilöstön nykytyöehtojen vähimmäistason pysyvyys muutostilanteessa mukaan lukien uusien työntekijöiden työehtojen yhdenvertaisuus sekä työntekijöiden asema hallinnossa ja päätöksenteossa sekä kaupungin poliittisen tavoitteenasettelun ohjaavuus.

Seudullisen raideyhteistyön jatkovalmistelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että noudatetaan vastuullista työnantajapolitiikkaa. Ylikunnallisen raideyhteistyön tarkoitus ei ole tuoda yhteistyön osapuolille säästöjä henkilöstökuluissa. Uusien ja vanhojen työntekijöiden on oltava yhdenvertaisessa asemassa. Valmistelun aikana tulee käydä yhteiskunnallinen keskustelu eri mallien vaikutuksista seudun asukkaiden liikkumisen palvelutasoon, sekä niiden tuomiin hyötyihin ja riskeihin veronmaksajille.

Lisäksi valmisteluun tulee ottaa riittävä aikaikkuna, jotta seudullisen yhteistyön kartoittaminen sekä tarpeenmukaisuus voidaan taata tulevissa malleissa

Jaa-äännet: 7

Niklas Kaskeala, Sini Korpinen, Pekka Pirkkala, Minna Salminen, Mirita Saxberg, Aino Tuominen, Joonas Turtiainen

Ei-äännet: 2

Anu Suoranta, Samuli Voutila

Tyhjä: 0

Poissa: 0

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Tehdään seuraava lisäys "HKL:n johtokunta puoltaa.." kappaleen (2) yhteyteen: Samalla johtokunta toteaa, että ennen asian lopullista päätöksentekoa tulee varmistaa seudun kaupunkien poliittisen johdon yhteisymmärrys ja yhteinen näkymä mallin hyväksyttävyydestä ja tarkoituksenmukaisuudesta. Yhtiössä tulee myös varmistaa

13.12.2021

Asia/7

laajan avoimuuden noudattamisen periaate ja turvata henkilöstön asema.

Jatkovalmistelussa ja siirtymään valmistauduttaessa on tavoiteltava mahdollisimman avointa keskustelua yhtiön vaikutuksista seudun asukkaiden liikkumisen palvelutasoon, sekä yhtiön tuomiin hyötyihin ja mahdollisiin riskeihin.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 8

Niklas Kaskeala, Sini Korpinen, Pekka Pirkkala, Minna Salminen, Mirita Saxberg, Aino Tuominen, Joonas Turtiainen, Samuli Voutilainen

Tyhjä: 1

Anu Suoranta

Poissa: 0

19.08.2021 Pöydälle

13.08.2021 Pöydälle

11.08.2021 Pöydälle

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi